UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er] euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam] s[ecundu]m Curia[m]

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Feria s[e]c[und]a post d[omi]nica[m] prima[m] in Quadragesima. Textus eua[n]g. Mat. xxv.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70429

Visual Library

ſueuerāt honorari.ideo ſequit᷑(Et ecce angeli acceſſerūt)ſm Chꝛyſ. Nō dꝛ deſcēderunt ſꝫ acceſſerūt.qꝛ cū ſemꝑ eſſent in obſequiū chꝛi in terra: receſſerāt ab eo vt darent diabolo locū ⁊ audaciā inuadēdi(⁊ miniſtrabāt ei)ſicut ſui dn̄o ſuo. ex q̄ chꝛi diuinitas manifeſtat᷑.Greg.in home. Homo eſt quē diabolꝰ tentat.⁊ idē ipſe deꝰ eſt cui ab angelis miſtrat᷑.Hec ille. Statim aūt poſt tētationē dicūt᷑ angeli acceſſiſſe. Primo ſm Chꝛyſ. vt oſtēderet᷑ dignitas chꝛi cui angeli ſemꝑ in miſteriū adeſſent. Scḋo iuxta eūdē: ad oſn̄dendā āgelicā cuſtodiā fieri circa hoies. Pōt aūt addi tertio ad oſn̄dendū ꝙ ei q̄ diabolū vicerit ſtatim adeſt ſpūalis ꝯſolatio maioꝛ ſolito. ⁊ Quarto ad oſtēdendū ꝙ dū ſumus in pugna adeſt q̄dē auxiliū diuinū:ſed tn̄ ad bonū nr̄m expectat deus videre certamen: vt chr̄s dixit Antonio.Chꝛyſ.ſuꝑ Matth. In q̄bꝫ aūt rebꝫ illi miniſtrabāt ſcire non poſſumus:vtꝝ ad ſanatiōes infirmitatū: an ad correctionē aiaꝝ:an ad effugationē demonū q̄ omnia ꝑ angelos facit. vn̄ eis facientibꝫ ipſe facere videt᷑. tn̄ manifeſtuꝫ eſt ꝙ nō ꝓpter neceſſitatē impotētie eius miniſtrabāt:ſed ꝓpter honorē potētie ipſius. Non eīm dꝛ ꝙ adiuuēt eū:ſed ꝙ miniſtrent. Hec ille. Sed qꝛ in diuina ſcꝑtura freq̄nter ꝑ miniſteriū accipit᷑ exhibitio alimentoꝝ. ⁊ qꝛ chr̄s eſuriebat ⁊ erat ſolus in mōte: credo ꝙ miſtrabāt ei. qꝛ detulerūt ei cibū ⁊ etiā miſtrabāt ei eo mō q̄ dīc Chꝛyſ. Aduertendū eſt aūt ꝙ ſicut dꝛ Aug. de ꝯſen. euā. Lucas nō narrat iſtas tentatiōes factas iſto ordine ꝗ Mattheus.ſed dūmō facte ſint nihil refert:qꝛ nec Lucas illū ordinē aſſerit. licꝫ illo ordine ex aliqua cauſa narret. Sicut aūt dꝛ glo: Mattheꝰ videt᷑ ꝯſideraſſe ordinē tētationis Ade: ⁊ illo ordine expoſuiſſe tētatōes chꝛi. Sꝫ i rei ꝟitate ordo videt᷑ fuiſſe quē tetigit Lucas.vt.ſ.ꝑma fuerit de gula.ſecūda de ſupbia i mōte. tertia ō inani glīa in hierl'm. Sctūs Tho. āt nec ſuꝑ Mat. nec in.iij.pte.q.xlij. videt᷑ determinare q̄s fuerit verus ordo.ſed mihi videt᷑ ꝙ ille ſit quē tenuit Matth.qꝛ poſt increpatiōem ſathane nulla fuit tentatio cū abſceſſerit a chꝛo.increpatio aūt fuit qn̄ ille tetigit honorē dei:vt dicet᷑. hoc aūt fuit in mōte ſm Mat. ⁊ Lucā. ⁊ ꝯſeq̄nter in mōte fuit vltima tētatio Eſt etiā notādū ꝙ ex ſcꝑtura ꝯlligimus q̄ter angelos chꝛo fuiſſe et aſtitiſſe. Primo tꝑe tentatōis vt hic. Secūdo tꝑe paſſionis ſeu tribulatōis in hoꝛto:vt Luc.xxij. Tertio poſt reſurrectionē vt Matt. xxviij. ⁊ Quarto tꝑe aſcēſiōis in celū.iuxta illud:ꝑuenerunt ꝑncipes ⁊c̄. Et h̄ in ſignū ꝙ debeamꝰ eoꝝ auxiliū maxime iplorare tꝑe tētatōis ne ſuccūbamꝰ: ⁊ anguſtie ne impatiēter feramus: ⁊ tꝑe q̄ ſurreximꝰ a pctō ne recidiuemꝰ. ⁊ tꝑe moꝛtis ne ꝑiclitemur:ſed itinere recto ducant nos ad dn̄m. Adiuuāt āt nos orādo ꝑ cōpaſſionē:⁊ dirigēdo ꝑ illūinationē:⁊ inflāmādo affectū ꝑ interiorē locutōem ſeu exhortationē:⁊ cōprimēdo diabolicā ꝑtātē ne ſeuiat q̄ntūlibet. In hac aūt ꝑte ſūt adhuc multa documenta in ſenſu morali Primū tāgit Amb. ſuꝑ illo ꝟbo: hec oia dicēs. Habet aūt ambitio domeſticū piculū. Ut eīn dn̄et alijs ꝑus ſuit. Curuat᷑ obſeq̄o vt honori donet᷑:⁊ dū vult eſſe ſublimioꝛ fit remiſſioꝛ. Hec ille. Scḋm tāgit Chꝛyſ.ſuꝑ Mat.ſuꝑ illo ꝟbo: Vade ſathana:dī. Uidēdū āt qꝛ chr̄s paſſus fuit tentatiōis iniuriā dicēte diabolo: Si filius dei es mitte te deorſuꝫ:⁊ nō eſt turbatus:nec diabolū icrepauit. Nūc aūt qn̄ diabolꝰ dei ſibi vſurpauit honorē:exaſperatus eſt ⁊ eū repulit dicēs. Vade ſathana: vt illiꝰ exēplo diſcamꝰ nr̄as q̄deꝫ iniurias magnanimitate ſuſtinere. dei aūt iiurias neq̄ʒ ad auditū ſufferre:qm̄ in ꝓprijs iniurijs eſſe quēpiā patiētē laudabile eſt.iniurias aūt dei diſſimulare nimis eſt impiuꝫ. Hec ille. Tertiū tandē idē ibidē ſuꝑ illo ꝟbo:tūc reliq̄t eū diabolꝰ dicens. Hoc ad nr̄am ꝑficit ꝯſolationē:qꝛ nō tādiu hoies dei diabolꝰ tētat q̄ndiu vult:ſꝫ q̄ndiu chr̄s ꝑmittit. Et ſi eū ꝑmittat pauliſper tētare tn̄ repellit ꝓpter infirmā naturā. Hec ille

Feria ſcḋa poſt dn̄icā primā in Quadrageſima.

Textus euāg. Mat.xxv.

Cum venerit filius hominis i maieſtate ſua

⁊ om̄es angeli eius cum eo: tūc ſedebit ſup̄ ſedē maieſtatis ſue Et ꝯgregabunt ante eū oēs gētes ⁊ ſeparabit eos ab inuicē: ſicut paſtor ſegregat oues ab hedis. Et ſtatuet oues q̄dem a dextris ſuis: hedos aūt a ſiniſtris Tunc dicet rex his q̄ a dextris eius erūt. Venite bn̄dicti p̄ris mei poſſidete paratū vobis regnum a ꝯſtitutione mūdi. Eſuriui em̄ ⁊ dediſtis mihi manducare: Sitiui ⁊ dediſtis mihi bibere. Hoſpes eram: ⁊ collegiſtꝫ me. Nud⁹: ⁊ operuiſtis me. Infirmus: ⁊ viſitaſtis me. In carcere erā: ⁊ veniſtis ad me. Tunc reſpondebunt ei iuſti dicentes. Domine qn̄ te vidim⁹ eſurientē ⁊ pauimus ſitientē: ⁊ dedimus tibi potum: Quādo aūt te vidimus hoſpitem ⁊ collegimus te. Aut nudum ⁊ cooꝑuim⁹ te Aut quādo te vidim⁹ infirmū: aut ī carcere ⁊ venimus ad te: Et rn̄dens rex dicet illis. Amen dico vobis q̄zdiu feciſtis vni de his fratrib⁹ meis minimis: mihi feciſtis. Tūc dicet ⁊ his qui a ſiniſtris eius erunt. Diſcedite a me maledicti ī ignē eternū: qui preparatus eſt diabolo et angelis eius. Eſuriui em̄: ⁊ nō dediſtis mihi māducare. Sitiui: et non dediſtꝫ mihi potū. Hoſpes eraꝫ ⁊ non collegiſtis me. Nudus: ⁊ nō operuiſtis me. Infirm⁹ et in carcere: et non veniſtis ad me. Tūc reſpōdebūt ei ⁊ ipſi dicentes. Dn̄e quādo te vidim⁹ eſurientem aut ſitientē: aut hoſpitē aut nudū: aut infirmū: vel ī carcere ⁊ nō miſtrauim⁹ tibi: Tūc reſpōdebit illis dicēs. Amen dico vobis: q̄zdiu non feciſtis vni de minoribus his: nec mihi feciſtis. Et ibūt hi ī ſuppliciū eternū: iuſti aūt in vitā eternam.

c

Um venerit fili⁹ hominis ī maieſtate ſua ⁊c. Mat. xxv. In p̄nti euangelio tanguntur tria dicta q̄ ſūt Segregatio Premiatio ⁊ Cōdemnatio.

Quantū ad p̄mū chris dr̄ quādoq̄z fiēdā ſeparationē malorū a bonis. Dicitur ergo (Cū venerit) ſcz in die iudicij generalꝭ futuri. Sicut ei docet ſctūs Tho. iiij. di. xlvij. dupliciter aliq̄s pōt iudicari. Vno mō vt hec pſona ſingularis: ⁊ ſic iudicatur ꝓprio iudicio. Alio mō vt ps ciuitatis vl' humani generꝭ. ⁊ ſic iudicatur aliq̄s iudicio generali qn̄ iudicatur ciuitas vl' qn̄ iudicabitur humanū gen⁹: qd̄ fiet in extremis. Eſt em̄ futurū generale iudiciū: vt ibidē dr̄. Sicut ei dei operatio circa creaturas ptinet ad rerū p̄ncipiū q̄ pducuntur ī eſſe: ita iudiciū ad terminū q̄ in ſuū finē pducuntur. Diſtinguitur āt duplex dei opatio. Vna. ſ. q̄ res pduxit vniuerſalit̄ in eē: a q̄ ſeptia die q̄euit. Alia q̄ res pductas adminiſtrat etiā nō opando. Similit̄ ergo debet duplex iudiciū diſtingui: ordie tn̄ ꝯtrario. Vnū eſt ī morte: qd̄ rn̄det opi gubernationis q̄ quiſq̄z iudicatur ſm ꝙ cōpetit ſibi ⁊ gubernationi vniuerſi Vn̄ p̄miatio vni⁹ ſm h̄ iudiciuꝫ differtur p vtilitate aliorū: ⁊ pene vni⁹ ſunt ad pfectū alteri⁹. Aliud eſt ex aduerſo reſpondēs p̄me rerū iſtitutiōi: q̄ dabitur vltima cōpletio mūdo vnoquoq̄z accipiēte qd̄ ei debetur ſm ſeip̄m nō in ordie ad gubernationē. ⁊ erit vniuerſalis ſepatio malorū a bonis, q2 iaꝫ nō erit op⁹ vt boni p malos pficiāt. Sed in. iij. parte. q. lix. aſſignat hui⁹ aliam rōnē dicens. Judicium pfectum. i. verū ⁊ manifeſtum d̄ aliqua re dari nō poteſt: niſi re finita ⁊ completa in ſe ⁊ in ſuis effectibus. Ex effectibus em̄ actio que videbatur bona: oſtenditur aliq̄ndo mala fuiſſe. Vita autem hoīs poſtq̄z termiata eſt in ſe depēdet aliq̄ modo ex futurꝭ: que ad aliquod p̄mium vel ad aliquā punitionē hominis pertinent. Primo q̄dem ex fama bona vel

mala. Scđo ex filijs. Tertio ex effectibꝰ
ſuoꝝ opeꝝ. ſicut ad pmiū bti Dñici perti
nent oia bona q̄ ex ſuo ordine proueniūt.
Quarto ex corpe quod interdū honorifi/
ce ſepelit᷑: iterdū manet inhumatū. Quin
to ex tpalib꜄ in q̄b꜄ infixerat cor. Oia autē
hec ſubijciunt᷑ exiſtimatiōi diuini iudicij:
qđ fiet eis cōſūmatis. Judicat᷑ tñ hō poſt
mortē ſtatim q̄ ad ptinentia ad aiam. q̄a
in talib꜄ ſortit᷑ q̄ndā ſtatū imobilē. Corpꝰ
āt remanet mutabilitati ſubiectuꝫ trāſiēs
de forma in formā vſq꜃ ad finē tempoꝝ: ⁊
tūc recipiet pmiū. Et lꝫ hoc iudiciū ſꝫ di/
uinā ſcptură ſit futuꝝ: incertū tñ eſt qñ. qꝛ
non pōt ſciri rōne: cū a dei volūtate depen
deat neq꜃ etiā inuenit᷑ deꝰ illud reuelaſſe.
Et valet iſta icertitudo ſꝫ ſctm̄ Tho. iiij
vbi s̄. etiam ſuppoſita incertitudie mortꝫ
ꝓpter duo. Primo: qꝛ neſcit homo an añ
tps mortꝫ eius iudiciū veniat. Secundo
qꝛ homo nō ſolū curā gerit ſui: ſꝫ etiā ſuo
rū ⁊ ciuitatꝫ ⁊ eccleſie q̄b꜄ habet ꝓuidere:
ne ſint imparati. (Filius hois) Sic ſe vo/
cat chr̄s: vel qꝛ eſt filius vnꝰ tm̄. i. ꝟgis:
vl' ex humilitate: quod melꝰ eſt. Dicit ꝟo
filiū homis ventuꝝ ad iudiciū ꝓpterea qꝛ i
forma humana iudicabit ſm oēs ſanctos
qꝛ cōpetit ei dominiū non ſolum rōne crea
tionis: ſed etiā rōne redemptiōis que ꝯue
nit ei vt homo: ſm s. Tho. vbi s̄. (In ma
ieſtate ſua). i. in diuinitate ſm Remig. ⁊ i/
tellige patēter. Patebat enī eiꝰ maieſtas
in ſignis deitatis: q̄ ſunt ſocietas angeloꝝ
⁊ ſanctoꝝ: ⁊ effectus mirabiles tūc appa/
rentes. Vel in maieſtate. i. i gloria ſui cor
poris ſm Orig. vt ſcꝫ talis appareat q̄lis
in transfiguratiōe. Judicabit eni ſm ſctm̄
Tho. vbi s̄. in forma humanitatꝫ glorio/
ſa. qꝛ eſt mediator. ⁊ ꝯſequent᷑ ſicut in pri/
mo aduentu qñ gerebat vices noſtras re
cōciliādo nos deo apparuit in noſtra infir
mitate: ita qñ exequet᷑ iuſticiā p̄ris i ſcđo
aduētu: apparebit i gloria q̄ ineſt ei ex cō/
munione ad patrē: que gloria malis erit i
ſupplicīū. Pro his ſcito ꝙ ſunt q̄nq꜃ modi
iudicandi q̄ ex ſcpturꝫ colligunt᷑. Primꝰ ē
pmarie autoritatꝫ: quo iudicabit tota tri/
nitas. Secundꝰ eſt ſubautoritatꝫ delega
te quodāmō ⁊ ꝓlatōis ſnīe: quo iudicabit
chriſtus. Tertius eſt aſſeſſorie dignitatꝫ
quo iudicabūt aplī ⁊ q̄cunq꜃ paupertatem
volūtariā ſunt ſecuti. Quartꝰ ē approba/
tionis: q̄ iudicabūt oēs electi. Quintus ē
comparationis facti melioꝝ: quo iudicabūt
minus mali puta niniuite iudeos. Vñ de
his omnib꜄ s. Tho. iiij. di. xlvij. vnde oia
iſta ſumi poſſunt (Et oēs angeli eiꝰ cū eo)
ad honorē iudicis ſm aliq̄s. vel vt ſint te/
ſtes ſm s. Tho. vbi s̄. Chryſ. in Home.
Oēs angeli cum ipo aderūt: teſtantes et
ipi q̄ntū adminiſtrauerunt miſſi a dño ad
hoim ſalutē. hec ille. Non aūt vt ſint iudi/
ces ſm eundē s. Tho. qꝛ aſſeſſores debēt
iudici ꝓportionari q̄ erit chr̄s inq̄ntuꝫ hō
quo ad autoritatē adq̄ſitam ⁊ ſecundariā
Et lꝫ ſit tota trinitas q̄ ad naturalē ⁊ pncī
palē: tñ iudiciū attribuet᷑ chr̄o q̄ oibꝰ ap/
parebit. Judicabūt tñ approbādo ſenten/
tiā iudicꝫ. Vel ſm Aug. libro de peniten
tia: p angelos intelligunt᷑ homies qui cuꝫ
chriſto iudicabūt: qui angeli. i. nuncij erūt
quia bonis eternaꝫ ſalutē nunciabūt. Ju
dicabūt aūt aliq̄ homies cum chr̄o. i. aplī.
vt habet᷑ Mat. xix. ⁊ q̄ voluntarie fuerūt
paupes ſm ſctōs. ⁊ hoc ſm s. Tho. vbi s̄
Primo rōne ꝯgruitatꝫ: quia cum relictis
omnib꜄ adhereāt chr̄o: nō ē q̄ a iuſticia fle
ctant᷑. Scđo rōne meriti: qꝛ hūilitati de/
bet᷑ exaltatio. Paupertas aūt inter oia facit
deſpectū in pñti. Tertio rōne diſpoſitiōis
Nam ſancti iudicabunt inq̄ntū habebunt
cor edoctū oi diuina ꝟitate: vt illā poſſint
alijs manifeſtare: ducēdo eos i noticiā di/
uine ſententie: vt patet vbi s̄. Prima aūt
diſpoſitio ad pfectionē. i. ad tale cor: ē cō/
temptus diuitiaꝝ. qꝛ vltro adq̄runt᷑: ⁊ con
ſequenter pmo deſerunt᷑ in motu ad pfe/
ctionē. (Tunc ſedebit ſup ſedē maieſtatis
ſue) Jſta ſedes maieſtatꝫ metaphorice dꝛ
⁊ ſm Orig. erit cōgregatio aliq̄ꝝ pfecto/
rū hoim q̄ dicunt᷑ ſedes i iudicio: aut q̄dā
ꝟtutes angelice: ſiue throni ſint: ſiue dña/
tiones. Vñ ⁊ in Ps̄. dicit᷑ ſedere ſup che/
rubin. Et ſiue ſint hoies ſiue angeli: dicū/
tur ſedes ſm s. Tho. ſup Mat. quia p il/
los deꝰ ſuum iudiciū exercet. Alij ꝟo per
ſedem intelligūt autoritatē iudicandi: que
duplex eſt: vt dictū eſt. Vel ſedes iſta ē il
la glorioſa nubes in q̄ venturꝰ eſt: in q̄ nō
eſt irrationabile chr̄m iudicaturū ſedēdo

vel faltē aſtare ſibi ſedem paratā. Sede/
bit aūt chr̄s in iſta ſede ſupra montē oli/
ueti:cui adiacet vallis ioſaphat: ſm ſcm̄
Tho. vbi ſ. q2 lȝ certe ſciri nequeat: tū ex
ſcpturis,pbabilr̄ credit ꝙ ibi videbit vnde
aſcendit in celū. Multitudo aūt hoīm in
circūitu erit vt poſſit chr̄m videre:q2 lon/
ge videbit: q2 erit i aere ꝛ fulgidus vt ſol
Ido ſequit:(Et ꝯgregabunt an̄ eum oēs
gentes) Oēs inquā etiā pueri nihil pret
originale habentes:vt videant gliaȝ iudi
cis. Et hec congregatio erit vt dictū eſt i
valle ioſaphat ſm ſctōs: ꝛ ſm ſcripturam
Joel.iij. Et lȝ mgr in.iiij.diſ.xlviij. dicat
ridiculoſuȝ eſſe ꝙ chr̄s deſcēdat in vallē:
tū ibi ſentit ꝙ erit in aere ſupra montē oli
uaꝝ:vt etiā videt velle ſcptura Zach.xiiij
vbi d2. Stabunt pedes dn̄i in die illa ſup
montē oliuaꝝ. Congregabunt inquam vt
oēs iudicent q̄ntum ad receptionē premij
vel pene:nō aūt vt oēs diſcutiant:vt dicet
Et notanter d2 gentes: nō angeli. q2 nō p
prie iudicabunt. Fiet aūt iſta congregatio
ſm Aug. miniſterio angeloꝝ. Pro hiſ no
tandū eſt ex ſctō Tho.iij.pte.ex.liij. vbi ſ
ꝙ chr̄o inq̄ntum homo cōpetit prās iudi
candi angelos. Tum q2 eſt ꝑior ꝟbo. Tū
q2 humilitas paſſionis meruit vt ſibi oē
genu flectat. Tū q2 miſtrant circa hoīes
quoꝝ eſt caput. Judicat aūt eos q̄ntū ad
tria vt dicit. Primo q̄ntum ad diſpēſatio/
nem eoꝝ que agunt. Scd̄o q̄ntum ad pre
mia accidētalia ꝛ accidentales penas q̄b9
h̄ demones affligunt:aut excludunt ab h̄
mundo in abyſſum: quod eis valde diſpli
cet vltra ſuam eſſentialē penā. Tertio q̄n
tum ad eſſentiale premiū ꝛ eſſentialem pe/
nam:qd̄ a p̄ncipio factū eſt p chr̄m inq̄n/
tum eſt ꝟbū dei. Nō tn̄ vt dicit iudicabun
tur directe:q2 nō diſcutient:cū i bonis an/
gelis nō ſint mala admixta boniſ:neq3 in
malis bona admixta maliſ: neq3 etiā p̄mi
abunt p meritȝ ꝓprijs:cum a p̄ncipio fue/
rint p̄miati. Sȝ iudicabunt indirecte ſm
p̄miationē. q2 recipient accidentale p̄miū
p his q̄ pcurauerūt. q2 ſ. boni ampli9 gau/
debunt de ſalute eoꝝ q̄s iuuerunt. ꝛ econ/
uerſo mali dolebunt de his quos ſubuer/
terunt. Judicabim9 tn̄ angelos.j. Co.iij.
ſcȝ comparatione: inq̄ntum q̄dam hoīes
q̄buſdam angelis erunt ſupiores. Sȝ de
homib9 loq̄ndo:omnes q̄dem ante chr̄m
compebunt:non ſolum.xij.trib9 iſrael:ſed
ꝛ oēs gentes p.xij.trib9 accepte ꝛ ſignifica
te:vt oēs videant exaltationē ei9 q̄ p oīb9
ſanguinem fudit. Et omnes etiam adulti
iudicabunt q̄ntū ad receptionē premioꝝ
Aliq̄ ꝟo boni diſcutient.ſ.q̄ cum bonis et
meritorijs opib9 habebūt mixta notabi/
lia mala:vt oīb9 pateat iuſticia iudicantȝ.
Aliq̄ ꝟo non.ſ. reliq̄. Similr̄ etiā i malis.
Aliq̄ em̄ mali iudicabunt diſcuſſiue.ſ.q̄ fi
dem habuerūt cui9 act9 laudabilis eſt ꝛ d
ſe ordinat9 ad merendū: ido q3 ſicut ciues
faltē numero etſi nō merito: nō cōdēnabū
tur morte ſine diſcuſſiōe.ſed infideles non
habent mixtionē talē bonoꝝ ꝛ maloꝝ que
diſcuſſionē req̄rat. Sublato em̄ fidei fun/
damēto:oīa ſeq̄ntia opa carēt rectitudine
itentiōis pfecte. Et iō vt hoſtes ſine audi
entia cōdēnabunt. Oīa p̄dicta ſūt ſancti
Thome doctrina vbi ſ. vel aliter. De iſta
aūt diſcuſſione dicet ifra (Et ſepabit eos
ab inuicem) ꝛ hoc ſm Orig. inq̄ntū cuili/
bet erit manifeſta iuſticia vel iniuſticia cu
iuſlibet Unde iſta p̄ma ſepatio nō erit ſȝ
ſitū: ſed eo modo quo albi a nigris dicūt
ſepati:etiāſi localiter ſint cōmixti. Iſta āt
ſepatio lȝ mō ſit:tn̄ nō ꝯſtat nobis. ſȝ tūc
conſtabit:ideo dicet fieri. vel dicet fieri ha
bito reſpectu ad ſepationē ſitualē: q̄ ad
iſtam ſequet. ꝛ fiet tūc:de qua etiam dicit
ſm alios idē met.ſ. ꝛ ſepabit eos ab inuicē
ſcȝ ſitualiter. quod ſm s.Tho. ſup Mat.
dupl̄r pōt intelligi. Uno mō q2 boni habe
bunt nobiliorem ſitū. q2 erunt in aere: vel
q2 ad litterā erunt in dextera iudicȝ. Ego
aūt credo ꝙ vtrūq3 erit: vt intelligam9 iu/
ſtos eſſe ante faciē iudicȝ i nobiliori loco:
etiāſi non eſſent i aera eleuati (ſicut paſtor
ſegregat oues). i. iuſtos ſic dictos ſȝ Ori
ge. ꝓpter māſuetudinē. ſm Chryſ. ꝟo ppt
vtilitatē vl' innocentiā. Hō em̄ iuſtus in/
ſtar ouis eſt manſuet9 in tolerando: eſt vti
lis in fructificando verbo ꝛ opere: ita ꝙ quic
q̄d eius eſt: totū eſt vtile ꝛ edificatoriū: ꝛ in/
nocens in offendendo (ab hedis). i. iniuſtȝ
ſic dictȝ ſm Orige. quia p ſaxa dura ꝛ pec
catoꝝ p̄cipitia gradiunt. ſȝ ſm Chryſ. q̄a
infructuoſi ſunt. vel ſm Hiero. q2 hedus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſemꝑ feruet coitu: ideo etiam pro pctō p̄n
cipis offerebat̃ (Et ſtatuet oues q̄dem a
dextris: hedos aūt a ſiniſtris) vel rōne no
bilioris ꝛ ignobilioris ſitus. vl' qꝛ ad lraꝫ
ſic fiet. vel ꝓpter vtrūqꜫ: vt dictum ē. Ad
intellectū tn̄ hoꝝ vide in euangelio ꝺ aſcē
ſione dn̄i. In hac pte eſt litteraliter vnuꝫ
documentū: quod btūs Paulus tāgit di.
ij. Coꝝ. j. Oēs nos manifeſtari optet añ
tribunal chri: vt referat vnuſquiſqꜫ ꝓpria
corpis put geſſit: ſiue bonū ſiue malū.

Quātū ad ſecundū tangit̃ premiatio iu=
ſtoꝝ. Ad intellectū aūt ſeq̄ntiū ſciendūꝫ ē
ꝙ ſanct' Tho. iiij. vbi ſ. dicit: non eſſe cer
tū vtrū iudiciū illud q̄ ad accuſationem ꝛ
diſceptationē ſeu diſcuſſioneꝫ ꝛ ſniam fiat
vocaliter vel mentaliter. ſed ꝓbabili' cre=
dit̃ ꝙ fiet mentaliter q̄ ad illa oīa. qꝛ ſi ſin
guloꝝ facta oreten' deberent enarrari: ni
mis ꝓlixū tp̄s reqreret̃. Sꝫ ca. iiij. di. xlvj
ad argumenta ꝯtra q̄rtam cōcluſionē dic̄
ꝙ duplex erit ſnia ibi. ſ. Vna ſingularꝫ: q̄
quiſqꜫ ſeip̄m videbit tante pene vel glorie
deſtinatū. Alia generalis: que duplex eſt.
vna. ſ. ꝓ bonis. alia ꝓ malis. Eſt iſta n̄ exi=
git multū tp̄s: ꝛ vocaliter fiet. Sed videt̃
eſſe diſſonantia inter illum ꝛ ſcꝫm Tho. q̄
poſt p̄dicta ſubiūgit: ꝙ ea q̄ dicunt̃ Mat.
xxv. i. in p̄nti euangelio: fient mētaliter: et
tn̄ ꝯſtat ꝙ ad generalē ſententiā ptinent.
Soluit̃ aūt ſic Primo. Nā iſta que h̄ nar
rant̃. ſ. diſcuſſio ꝛ ſententia dupliciter fiēt
Primo circa ſingulos ſeorſuꝫ. ꝛ Secūdo
generalr̃ circa multos Et p̄mū erit mēta
le rōne ꝓlixitatis tp̄is. ſecundū aūt erit vo
cale nō ſoluꝫ q̄ ad ſententiā: ſed etiā q̄ ad
illud examē Eſuriui ꝛc. Et ſcdō ſic. Nā s.
Tho. vt ex ſua rōne patet loquit̃ ꝺ his q̄
circa ſingulos fient: ſeu de examie. Btūs
aūt Mat. ponit aliq̄ que fient circa ſingu
los. ſ. diſcuſſionē ſeu examen q̄ ad opa mi=
ſericordie: ꝑ que omnia alia intelliguntur.
Quedā vō que fiēt generaliter q̄ ad oēs:
vt illa ſnia Venite ꝛc. et illa. Ite ꝛc. Et de
iſtis loquit̃ Capreolus Et lꝫ iſte ſententie
ponant̃ añ examen: tamē hoc eſt anticipa
tiue dictum. vl' his illa dicent̃. vl' ſentētia
vocaliter p̄cedet: ꝛ diſcuſſio ſequet̃ mēta=
lis. Primo igitur chriſtus diſcutiet ſingu
loꝝ conſciētias. deinde ſequet̃ apꝺ ſingu=
los ꝓpria ſententia quam Matth. tacꝫ. ꝛ
tertio cuilibet diuina vtute fiet manifeſta
ꝯſcītia cuiuſlibet eo modo quo btō Be=
nedicto eſt totus mūdus oſtēſus: vel alio
Et quarto ſequet̃ generalis illa ſniaꝫ vo=
calis: ex duab' cathegoricꝫ cōpoſita. ſ. Ve
nite ꝛ Ite. ꝛ diſcuſſio. ſ. Eſuriui ꝛc. q̄ etiā
erit vocalis: iuxta p̄mū modū ſoluēdi. vel
ſaltem ſnia: iuxta ſecundū. ideo ꝺꝛ (Tūc)
facta diſcuſſiōe ꝛ pticulari ſnia (dicet rex)
vocaliter loq̄ndo: vel mentalr̃ (his q̄ a de
xteris eius erunt. Venite benedicti p̄ris
mei). i. a p̄re meo: qꝛ impatiue bn̄dicit: ef
ficiēdo in bn̄dicto bonū qꝺ ei dicit. hoies
aūt bn̄dicūt ſm s. Tho. ro. xij. lec. iij. indi
catiue laudādo: vl' optatiue deſiderando.
non aūt impatiue: niſi inq̄ntū miniſtri di
Sunt aūt iuſti bn̄dicti actu ratione gra=
tie in via: ꝛ bn̄dicēdi rōne glie. ideo ſequit̃
(Poſſidete paratū vobis regnū ab origie
mundi) Vbi notandū ꝙ nō dicit̃: accipite
ſed poſſidete. i. itrate i poſſeſſionē. Scdꝫ
ſcꝫm Tho. em̄ ſuꝑ Mat. ꝺꝛ poſſeſſio in q̄
habet̃ ius. Habem' aūt in hoc regno ius
ex ordinatiōe diuina: ꝛ ex adq̄ſitione chri.
Itē ſm eundē ꝺꝛ poſſeſſio. qꝛ pacifice ha=
bet̃ cum plenario dn̄io. Sed ſm' Chryſ.
ꝺꝛ: poſſidete. qꝛ ſunt hereditaria bona: cū
ſim' filij dei: ꝛ nobis antiq̄tus p̄parata.
ideo ſubdit̃ (quod vobis paratū eſt ab ori=
gine mundi) imo ab eterno. qꝛ ſm Hiero.
h̄ intelligit̃ ſm p̄deſtinationē. Eſt āt h̄ re
gnū qꝺ nobis parat̃ ipa ſctōꝝ ſocietas: qꝺ
regnū dicit̃ poſſidere q̄libet beatus multi
pliciter. Primo rōne regnantꝫ: de cui' re=
gno gaudet acſi ip̄e vt ita dicam regnaret
Bona em̄ amicoꝝ noſtra dicim'. Secū=
do rōne ſocietatis cui' ip̄e ē mēbrū: eo mo
do quo dicim' italos poſſidere regna ita=
lie. Sequunt̃ aūt aliqua q̄ ſaltem q̄ ad ſin
gulos mentaliter fiēt: cum ꝺꝛ (Eſuriui em̄
ꝛ dediſtis mihi mādūcare. Sitiui ꝛ dedi
ſtis mihi bibere. Hoſpes erā ꝛ collegiſtis
me. Nuꝺ. ꝛ o. me. Infir. ꝛ vi. me. In car. ꝛ
ve. ad me) Eſt aūt aduertendū ꝙ opa mi
ſericordie corpalia ſunt ſeptē iuxta doctri
nam s. Tho. ij. ij. q. xxxij. et cōtinent̃ i iſto
verſu. Viſito poto cibo redimo tego col=
ligo condo. Et rō eſt. quia ſeptē ſūt corpo
rales defectus hois ad q̄s alij reducunt̃.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſcʒ famis: ſitis: habitaculi: nuditatꝫ: ſani/
tatis: libertatꝫ: ꝛ defectꝰ ſepulture. Omi/
ſit aūt dn̄s ſepulturā ſm̄ ſ. Tho. ibi: quia
enarrabat opa neceſſariora: vt ꝙ ad dāna
tos euidētior eoꝝ dānatio fieret. tñ i alijs
locis ſcp̄ture cōmendanꝰ ſepeliētes cada/
uera hoim: vt Tobias (Tunc rn̄debūt ei
iuſti dicentes) Ex ꝙ patet ꝙ iſta diſcuſſio
erit mētalis. qꝛ ſi totus mūdus vocaliter
chr̄o rn̄deret aut oēs iuſti: eſſet ꝯfuſio vo/
cū. Et ſic ſcd̄s modus rn̄dēdi ſupradictꝰ
eſt melior: ꝗuis dici poſſit ꝙ chr̄us voca
liter loqueꝰ: ꝛ alij mētalr̄ rn̄debūt (Dn̄e
qn̄ te vidimus eſurientē ꝛ pauimus: ſitiē/
tem ꝛ dedimus tibi potū: Qn̄ autē te vi.
ho. ꝛ colle. te. aut nu. ꝛ cooꝑuimꝰ te: Aut
qn̄ te vi. infir. aut in car. ꝛ ve. ad te:) Iſta
interrogatio nō ꝓcedit ex ignorātia: qꝛ iu
ſti certitudinalr̄ ſciēt ꝙ opa miſcd̄ie facta
mēbris chr̄i: chr̄s ſibi reputat fieri: ꝛ ſe ꝑ
talibꝫ ſaluari. Sed ſm̄ ſ. Tho. ſup Mat.
ꝛ Raba. ꝓcedit ex admiratōe magnitudi
nis grē date a chr̄o ꝛ paruitatꝫ boni facti
ab eis. (Et rn̄dēs rex dicet illis: Amē). i.
vere (dico vobis ꝗdiu feciſtis vni de his
fratribꝫ meis minimis: mihi feciſtis). Frēs
dn̄i ſm̄ ſ. Tho. ſup Matth. ſunt nō ſolum
boni ꝑ grām: ſed etiā mali ꝑ naturaꝫ: qbꝫ
etiā dandū eſt in neceſſitate. ſed ceterꝫ pa
ribꝫ magis dandū eſt melioribꝫ: qꝛ ꝛ veri
us ſunt frēs dn̄i. qꝛ frēs ſunt ꝗ dei faciunt
voluntatē Matt. xij. Vn̄ ꝛ Hieron̄. dicit
ꝙ de talibꝫ loquiꝰ: ꝗ ꝛ ſm̄ Chryſo. dicunꝰ
minimi: qꝛ ſūt hūiles: qꝛ pauꝑes: qꝛ abie/
cti. Nō aūt h̄ fit mentio de. vij. opibꝫ miſe
ricordie ſpūalibꝫ. qꝛ ille ꝑ maiori ꝑte ꝑti/
nent ad p̄latos. Sunt aūt Prima oratio
Scd̄a doctria in ſpeculatiuis. Tertia cō
ſiliū in practicꝫ. Quarta ꝯſolatio in triſti
cijs. Quinta correctio in delictis. Sexta
remiſſio i iniurijs. Septima ſupportatio
in faſtidijs. Et ꝯtinenꝰ in h̄ ṽſu. Conſule
caſtiga ſolare remitte fer ora. ita tñ ꝙ ſub
eodē intelligaꝰ ꝯſiliū ꝛ doctrina. Vide. ij.
ij. q. xxxij. Sed ſi frēs dn̄i ſunt oēs ꝛ maxi
me iuſti: queriꝰ. ꝗd in ṽbis dn̄i demōſtret
ly his cū loquiꝰ iuſtis. Et dicēdū ꝙ iſta lo
cutio oibꝫ fiet in ſingulari: ꝛ tūc ly his de/
monſtrat alios iuſtos ꝛ iniuſtos. qꝛ ꝑ opi
bus miſcd̄ie exhibitꝫ etiā iniqs: ſci ꝑcipiēt
retributiōeʒ a dn̄o ſm̄ doctrinā ſcd̄. Sꝫ
ſi oibꝫ in ſingulari loquiꝰ: qre diciꝰ: dicet il
lis: Dico ꝙ qꝛ ſingulis ſeorſum diceꝰ: ideo
pluraliter diciꝰ: dicet illis. ꝛ ly his nō de/
monſtrat aliqd ſeorſum ab oibꝫ iuſtis et
iniuſtis ſed a ſingl'is. Vel pōt dici ꝙ iſta
ṽba ꝗ diſcuſſionē ſonant: nō dicenꝰ oibꝫ iu
ſtis: ſed his ſoluꝫ ꝗ diſcutienꝰ. Et tunc ly
his: demonſtrat reliquos ſctōꝝ: maxime
aſſeſſores pauꝑes: ꝗ ſpeciali rōne dicunꝰ
fratres chr̄i: quia eandē vitā [illegible] ꝯuerſa/
tionē duxerūt. ſ. pauꝑem ꝛ maxime mēdi
cam. ꝛ ſimiliter demōſtrat oēs alios iniu/
ſtos In hac parte eſt litterale documē/
tum ꝙ opera miſcd̄ie ſunt in p̄cepto. qꝛ d̄
his fiet diſcuſſio in iudicio vt dāneris vl̄
ſalueris. Remig. Et notādū ꝙ in hoc lo/
co opera miſericordie a dn̄o cōnumeranꝰ
que ꝗcunqꝫ implere ſtuduerit: regnū a cō
ſtitutione mundi p̄paratum electis ꝑcipe
re merebiꝰ. Hec ille.

Quantū ad tertiū tangiꝰ maiorꝫ ꝯdē/
natio cū dr̄ (Tunc dicet ꝛ his ꝗ a ſiniſtris
eiꝰ erūt. Diſcedite a me maledicti in ignē
eternū: ꝗ para. ē diabolo ꝛ ange. eiꝰ) Hec
ṽba aut dicet iudex his: aut dicet vocaliꝰ
poſtea ꝗ ſequunꝰ ꝗuis antepoſita ſint. vl̄
ſi dicet ea vocaliter ꝛ an̄ ea ꝗ ſequunꝰ: tūc
ꝗ ſequunꝰ dicet mentaliter vt videꝰ. Ex
his aūt patꝫ vt dr̄ Aug. xxj. de ciui. dei: ꝙ
ignis idem demones ꝛ homīes cruciabit
Quō autē corꝑalis ignis poſſit affligere
ſpūm aut corpus ſine eius corruptōe: vi/
de dn̄ica p̄ma poſt feſtū tri. (Eſuriui. em̄
ꝛ nō dediſtis mihi man. Si. ꝛ nō dediſtꝫ
mihi po. Hoſp. erā ꝛ nō col. me. Nu. ꝛ non
coop. me. Infir. ꝛ in car. ꝛ nō vi. me. Tūc
rn̄debunt ei ꝛ ipi dicentes. Dn̄e qn̄ te vi/
di. eſu. aut ſi. aut hoſpi. aut nu. aut ifir. aut
in car. ꝛ nō miniſtra. tibi:) Iſta interroga
tio poteſt ꝓcedere ex admiratione magni
tudinis pene illate: ſicut ꝛ de iuſtis dictū
eſt ſuo modo: ꝛ etiam ex ignorantia ꝗ ini
qui non intellexerunt ſe chr̄m in ſuis pau
perculis ꝯtempſiſſe (Tūc rn̄debit illis di.
Amen dico vobis: ꝗdiu non feciſtis vni
de minoribꝫ his. nec mihi feciſtis). Et ly
his pōt hic referre aliquid ſeorſum ab oi
bus malis de quibus eſt ſermo (Et ibūt)
non ſponte: ſed coacti ab angelis malis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

exeq̄ntib⁹ ſniam iudicis: vt ſan. Tho. iiij. vbi ſ. videt velle. q̄uis aliq̄ dicant q ſua ſpōte veluti deſp̄ati recedāt a do(bi) ſ. mali i ſupplicīu eternū: iuſti aūt in vitā etnā) id eſt ibūt ad viſionē dei ſm Aug. q2 ɔtemplatio pmittit nob actionū oim finis. atz eterna pfectio gaudiorum. Hec ille. Ibūt āt tūc ſcti ad vitā eternā duob⁹ modis ſm q vita ſumit dupl'r. ſ. p eſſentia viuētis: ⁊ p opatiōe vitali. Reſurgēt em̄ ad vitā imortalē ⁊ [illegible]abunt ad illā viſionē q̄ ⁊ eſt vita ⁊ eſt eterna: nō ſolū q2 ſemp durabit: ſz q2 i ea nulla eſt variatio: ita q ſcti in etnū nō pl⁹ videbūt i deo q̄z i pmo inſtāti q̄ videbūt ſm ſctm̄ Tho. vbi q. ⁊ h vtute p̄dicte viſiōis: cū q̄ tn̄ ſtat q videtib⁹ deū ɔtinue aliq̄ noua reuelent q̄diu durāt illūinatiōes. Dr āt vita btōrum poti⁹ eterna q̄z dānatorum. q̄uis vtraq̄ ſp duret. q2 iuariabilior eſt maxie q̄ ad ipm intelligere btm̄ qd ſp vnū nūero erit ⁊ eq̄ intēſum ſp. ⁊ dr vita cū ſit opatio vital'. In hac pte eſt documētū morale: qd Greg. tāgit. xxv. mor. d. Si tātā penā minat ei q̄ ſua nō dediſſe ɔuincit: q̄ pena feriēdus eſt: q2 redarguit abſtuliſſe aliena? Hec ille. Eſt autē itez aliud documētū. Nā ex h euāgelio ptz q iudex pmo opa examinabit cū dr: eſuriui ⁊c. Examinabit aūt q̄ntū ex ſcptura colligit oia cogitata ⁊ dicta ⁊ facta ⁊ cōmiſſa nob circa q omiſerim⁹. Iſta aūt cōmiſſa ſūt q̄ttuor. ſ. tps. d q̄ mala rōnē reddēt ocioſi. ⁊ res tpales de qb⁹ malā rōnē reddēt auari. ⁊ corp⁹ de q̄ luxurioſi. ⁊ aia d q̄ ſupbi: q̄ abiecta dei imagine ſupinduxerūt diabolicā. Ptz ſcdo q examinata pōderabit: q2 dicet Amē dico vob q̄diu ⁊c. Michael igr̄ pōderator aiarum ſm repſentatōz eccl'ie aliq̄s inueniet nulli⁹ pōderis q̄ nulla bona habebunt. Cuilibet tali dicet illud Dan. v. Appēſus es in ſtatera: ⁊ inuēt⁹ es nō q̄dē min⁹: vt ibi dr. ſz nihil hñs: ⁊ pjicietur in fornacē. Quedā āt erūt ſemiplene q. ſ. penitētes nō cōpleuerūt ſatiſfactionē Iſte inuenient min⁹ hñe ⁊ ibūt ad purgatoriū. Quedā vo erūt plene ⁊ ſatis hñtes q. ſ. q̄ntū deliq̄rūt tātū ſatiſfecerūt. Quedā vo ſupplene multū hñtes. Ambo aūt iſta genera aiarum ab illo campſore ponent in theſauro celeſti. Tertio ponderata ſententiabit. q2 dicet: diſcedite. Quarto ſententiata executioni mādabit. q2 ibunt ⁊c. ita q nō euadent p appellationē aut ſupplicationē: aut p querelā falſi: aut p ſatiſfactionē q̄n damnent iniqui.

Feria tertia poſt dñicam primā in Quadrageſima.

Textus euāge. Mat. ca. xxi

C Um itraſſz ieſus hieroſolymā: cōmota eſt vniuerſa ciuitas dicēs. Quis eſt hic. Populi aūt dicebāt. Hic eſt Ieſus pp̄heta a nazareth galilee. Et itrauit Ieſus in tēplū dei ⁊ eyciebat oēs vendentes ⁊ ementes in templo. ⁊ menſas numulariorū ⁊ cathedras vēdentiū colūbas euertit. Et dicit eis. Scriptū eſt: Domus mea dom⁹ orationis vocabit: vos aūt feciſtis illā ſpeluncā latronū. Et acceſſerūt ad eū ceci ⁊ claudi in templo ⁊ ſanauit eos. Videtes aūt principes ſacerdotū ⁊ ſcribe mirabilia q̄ fecit: ⁊ pueros clamātes in tēplo ⁊ dicētes oſanna filio Dauid indignati ſūt ⁊ dixerūt ei. Audis q̄d iſti dicunt. Ieſus aūt dixit eis. Vtiq̄z. Nūq̄z legiſtiſ q2 ex ore infantiū ⁊ lactētiū pfeciſti laudē. Et relictis illis abijt foras extra ciuitatē in bethaniā ibiq̄z docebat eos de regno dei.

C Um intraſſet Ieſus hieroſolymā ⁊c. Matth. xxj. In preſenti euangelio tāgunt tria puncta: q̄ ſunt Cōmotio: Eiectio: Indignatio.

Quantū ad pmū ſciendū eſt q vt ex textu euāgelij patet: iſte ingreſſus domini